

Kitérő*

A farkasok... – motyogta, és elnézett az erdő mélye felé. A távolból elnyújtott farkasüvöltést hozott a jeges szél. Tenyerét a homlokához emelte, úgy meredt a sötétségbe. A hidegtől megborzongott, visszament a vasúti őrházba, amelynek ajtaja fölött a FENYŐHÁZA – KITÉRŐ felirat volt olvasható.

A végtelen hosszú vasútvonal egyik biztonsági kitérője volt. Menetrend szerint soha egyetlen vonat nem állt meg itt ezen a lakatlan vidéken, szélesebben átcsattogtak a váltókon. A személykocsik világító ablaka egyetlen hosszú fénycsíkká állt össze az öreg bakter romló szeme előtt. A teherszerelvények meg mély dübörgéssel húztak el előtte, amíg ő tisztelegve állt az őrház előtt. A mozdonyvezetők rövid sípjellel köszöntötték.

Leült, szétnézett a sivár helyiségben, amelyben gyér fényű lámpa pislákol, csak a vasúti telefonok piros jelzőfényei világítottak, meg a vas-kályha vörösen izzó szája. Néhány fahasábot tett a tűzre, összedörzsölte a tenyerét, és hallgatózni kezdett, hallja-e még a farkasokat.

Korgott a gyomra. – Enni kéne valamit. Ám a szikkadt kenyérré gondolva el is ment az étvágya. Hetente kapott ellátmányt, minden szerdán begördült a sínautó, megrakva egy heti élelemmel. A pályabejáró vasúti tiszt lerakta az élelmet, röviden beszélgettek, aztán sietett tovább.

Csönd volt, a farkasok is elhallgattak. Ránézett a faliórára. – Még egy óra van a 625-ös gyorsteher érkezéséig. Komótosan előszedte a kredenc aljából a szikkadt kenyeret, elővett egy húskonzervet meg az uborkásüveget, és enni kezdett.

A kicsiny őrház előtt három vágány húzódott. Arra az esetre szolgált a kitérő, ha valami rendkívüli esemény miatt egy szerelvénynek félre kéne állnia a szembejövő vagy épp az öt megelőző vonat miatt. Ilyen eset azonban nagyon ritkán fordult elő, de bármikor megtörténhetett. A komótosan falatozó Öregnek az volt a dolga, ha telefo-

non értesítik egy várakozásra ítélt szerelvény érkezéséről, átállítja a tartalékvágányra a váltókat, majd újabb telefonhívásra meneszti az ácsorgó vonatot, és visszaállítja a váltókat a menetrend szerint érkező vonatok számára.

Lassan örölte a szikkadt kenyeret, az ízetlen húskonzervet, csak az ecetes uborka ízlett neki. Még két napot kell várnia az új ellátmány érkezéséig, ilyenkor friss zöldség és hús is érkezik. Szerdánként ünnepi vacsorákat készített magának, pecsenyét vagy halat sütött, salátát is készített melléjük. A ritka ünnepi vacsorák után elégedetten dőlt hátra a székében, csak éppen egy pohár jó bort hiányzott. Szolgálat közben tilos volt alkoholt innia. Időnként a környéken megfordult favágóktól vett egy-egy üveg vodkát. Reggelente vagy evés előtt ivott egy pohárával, a „mi történhet?” vállrándítása kíséretében. Már a vodka is fogytán volt, rég járt erre erdész, favágó, vadász. Néptelen vidék volt ez, a legközelebbi falu is nagyon messzi volt, valahol a vasútvonal mentén.

Az Öreg megtörölte a bicskáját, visszacsavarta a kenyeret az abroszba, megpödörte a bajuszát, és újra fülelni kezdett, hallja-e a farkasokat. Éjjelente előfordult, hogy a vadak az őrház közelében ólálkodtak, ám ilyenkor csöndben settenkedtek, szimatoltak. Az öreg az ablak mögül figyelte az állatokat, amelyek reggelre mindig eltakarodtak.

Megcsörrent a szolgálati telefon. A több mint száz kilométerre fekvő szomszéd állomás jelezte, hamarosan odaér a menetrend szerinti 625-ös teher. Az Öreg nyugtázta az értesítést. Várt, aztán komótosan magára húzta a bundáját, kilépett a hidegbe. Ellenőrizte, hogy jól áll-e az átmenő vágány váltója, kiállt az őrház elé a sárga zászlóval. Az őrház ajtaja fölötti lámpa fényében figyelte a lehelete páráját. Elnézett az erdő sötét sűrűjébe is. Percek múlva nyugat felől föltűnt a dízelmozdony három lámpájának fénye, ezzel egy időben halk, majd egyre erősödő moraj hal-

latszott. Aztán sebesen elzúgott előtte a tehervonat dübörgő, csattogó szerelvénye. A mozdonyvezető rövidet sippantott az Öreg tisztelgésére, utána már csak az utolsó vagon zárlámpájának vörös fényét látta kelet felé távolodni.

Ma már nem jön több vonat – dörmögte. – Majd hajnalban a távolsági gyors, de az még odébb van. – Visszament a meleg őrházba, magára zárta az ajtót. Csak ekkor érezte, hogy megszomjazott. Kibontott egy palack ásványvizet, jól meghúzta, és lefeküdni készült. Amíg a vackán félálomban forgolódott, újra hallotta a távolból a farkasok vonítását.

Dörömbölésre riadt föl. Valaki ököllel verte az ajtót. – Hé, Öreg, meghoztam a tűzifát – kiáltotta egy rekedt hang.

Először tétován nézett maga elé. – Ilyenkor?

Válasz nem jött, de odakint valaki tovább ütötte az ajtót. Föltápáskodott. A világító falióra nézett, hajnali fél három volt. – Ilyenkor? – kérdezte most már hangosan. – Most vezetett erre az utam – felelte a rekedt favágó.

Fölkelt, magára terítette vastag köpenyét, és ajtót nyitott. – Hát maga? – kérdezte a küszöbön álló baltás embertől, aki nem az volt, aki rendszeresen hozott neki egy-egy lovas szán tűzifát. – Én jöttem – mondta az, és benyomult a helyiségbe. Az Öreg hátrált, a gyöngye lámpafényben egy rebbenő pillantást vetett a férfi bal karján lógó baltára.

Van egy kis vodkája? – kérdezte a favágó, és leült egy székre. Az Öreg tudta, ha azt mondja, nincs, a favágó úgysem hiszi el. – Van – mondta, és elővette az üveget. Töltött két pohárba, ittak.

Hol a fa? – kérdezte az Öreg. – Odakinn a szánon – intett a fejével az ajtó felé a favágó. – Odébb álltam meg – tette hozzá, miközben a baltát ülő helyzetben is a bal karján tartotta. – Töltsön még egy pohárral – mondta. Az Öreg lassan újra töltött. Magának ezúttal nem.

Rakjuk le a fát – szólta most a vasutas, és fölállt, hogy az ajtó felé induljon. – Várjon, nem sürgős – és a karjánál fogva visszahúzta. Az Öreg sürgetni kezdte az idegent, hiszen nemsoká jön a hajnali gyors, amit fogadnia kell. Hiába, a favágó hátradőlt a széken, nem nézett az Öreg szemébe, csak maga elé. Aztán kortyolgatta a

vodkát, ízlelgette. – Jóféle – tette le a poharát. – Az – mondta az Öreg bizonytalanul. Rossz érzése támadt. Sosem látta ezt az embert, pedig ismerte az erre dolgozó favágókat, akik egyszer-egyszer betértek hozzá melegedni, egy szánra való fát lerakni. Ilyenkor az Öreg megkínálta őket pohárka vodkával. Elbeszélgettek, vagy csak hallgattak, ahogy az erdei emberek szoktak. De ezt az alakot sosem látta.

A távolból megint idehallatszott a farkasok üvöltése. Az ajtóra pillantott, és arra gondolt, fölugrik, és kiszalad. De ugyan hová futna? És meddig bírná? Aztán a szolgálati telefonra nézett, annak piros fénye világított rá vissza. Nem tudta, mit tegyen. A favágó ült, a balján a baltával, nézett maga elé, és nem szólt. Aztán kérés nélkül újra töltött magának egy nagy pohár vodkát. Lehúzta, és a szeme is lecsukódott. Az Öreg arra gondolt, ott van a sarokban egy hosszú nyelű, súlyos váltóvas, valahogy úgy kéne ügyeskednie, hogy a keze ügyébe kerüljön. Ha arra kerülne sor... Szándékolt lassúsággal fölállt, és a sarok felé hátrált. A favágó még mindig úgy ült, ahogy volt. Az ember azt hihetné, nincs is magánál – gondolta az Öreg, és továbbhátrált.

Figyelte a favágót, az a biztató gyanúja támadt, hogy a meleg helyiségben a fáradságtól és a vodkától rátört az álom. A rekedt hangú csakugyan csukott szemmel, lógó fejjel ült a széken, de a baltát még mindig magához szorította. Az Öreg óvatosan hátrált a sarok felé. Megtorpant, nézte a favágót, hogy az érzékeli-e a mozdulatait. A borostás arcú ember ott ült sapkával a fején, rövid bundában, karján a baltával, és aludt.

Alszik – dűnnyögte az Öreg. Nem tudta a szemét levenni a favágóról. Óvatosan az ajtóig hátrált, lassan lenyomta a kilincset. Kilesett az éjszakába. Sehol nem látta a szánt. Visszalépett az őrházba, a sarokba nyúlt a váltóvasért, de a szemét le nem vette az alvóról. Várt. Arra is ügyelt, a padló nehogy megreccsenjen a lába alatt. Óvatosan a favágó mögé került. Tudta, nem telefonálhat, mert a hangra fölébredne az ember. A gyöngye telefonkapcsolat miatt mindig hangosan kell beszélnie. Nem tudta, mit tegyen.

Ez nem hozott fát – gondolta. De akkor mit akar? És miért tartja magánál a baltát?

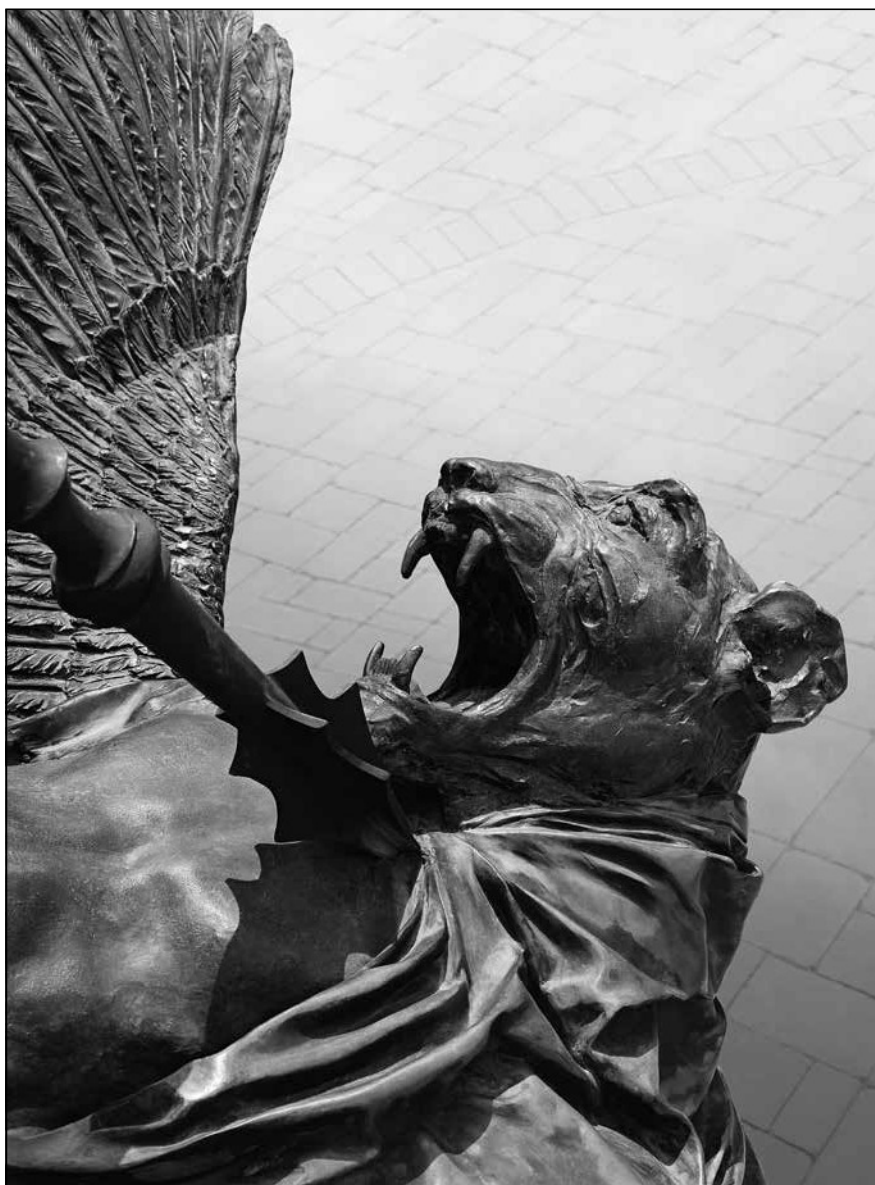
Állt a favágó háta mögött, kezében a váltóvassal. Tudta, percekben belül megszólalhat a

szolgálati telefon, jelzik, hogy hamarosan érkezik a hajnali távolsági gyors. A telefon csörgésére biztosan fölriad ez az alak. Nem várhatja meg a hívást. Mit tegyen? Mellé tegye a kagylót? Az szolgálati vétség lenne. Mozdulatlanul, szinte lábujjhegyen állt, hallgatta az irtózatossá vált csöndet, amit csak az alvó férfi szuszogása tört meg.

Ebben a pillanatban pislogni kezdett a készülék oldalán a piros lámpa, megcsörrent a telefon. Az Öreg összerázkódott, és a váltóvassal lesújtott a kókadt fejre.

Állt az őrház küszöbén, remegő kézzel tartotta a sárga zászlót. A gyorsvonat éles füttyentéssel húzott el előtte. Pár perc múltán süket csönd ülte meg a tájat. A farkasok is rég elhallgattak. Talán csöndben ólálkodnak errefelé, vérszagot éreznek.

* A Mosonvármegye Kiadónál nemrég megjelent *Egyedül* című elbeszéléskötet záró novellája.

Civitas Fortissima, Balassagyarmat (részlet)